

تورک یوردی

تورکلرک فاندەسنە چالیشیر اون بئش کونده بر چیقار

ییل ۷ - جلد ۱۴ - عمومی صافی ۱۵۵

۱۶ مارتن ، ۱۳۳۴ - صافی ۵

طوپراقلره کوممکه ، چوقور اووانک حیواناته
 ناند ثروتی یوق اتممکه قلماش : دولایسیله
 مرعشده کی چوق دکهرلی برصنعتی ده محو اتمش .
 اوده ساراجلق و ساراجلقه باغلی اولان قازاقلی در .
 وقیله یوزاللی قاداردکان کیجه کوندوزچوقور
 اووانک قوی قیصه لرینه نه کهرلر یاپارلر ؟ قازاقلر ده
 آپهک و صیرمه لرینی حاضرلارلر مش .

بوکون یوزلر ده سونمش . قلماش .. بوقیر
 یلوب کهن انسانلرک ، بوسوندن او جاقلرک ، بویوق
 اولان ثروتلرک ، بو ، اورتادن قالقان صنعتلرک
 کناهلری کیمک بوسونه ؟ ..

نیکده معارف مدیری

بسم آنالای

کنج لرینی ماوی سوارلر یله بوآتلر اوزرند
 کورمک قادار بر ذوق تصور ایدمه م .

یت

آن تورک سرخ لب سوار سمند شد
 یازان خور کیندکه آتش بلند شد .

ایشته فرقه اصلاحیه نک حسن خدمتی (۱) .
 یوزندن بوکون نه اویشیجیلر ، نده او آتلر
 قالمشدر . هر نه قادار بوآتلرک اورتادن قالمسته
 حکومتک صولک زمانلر ده اوردو ایچون لازم اولان
 حیوانلری مارجارستاندن ، شورادن بورادن
 آلمه سی دخی سبب اولارق کوسته ریه ییلر سه ده
 آک باشلیجه سبب بوساکن واسلاح ایشیدر ..
 فرقه اصلاحیه بویه برقاچ یوزیک نقوسی

نمبر خانک رصیتی [*]

سلطانلر فاعلری یغلی چوجوقلر نه ، جیانک علوی
 حکمدارلری انساله .

ودو برمکه مجبور اولدیغ برچوق زحمتلر ، یور-
 غونلقلر ده ، « لطف الهی و محمد دینک تأثیر مسعود
 ایله » آنلاتدیغ تهلکه لره قارشلی - برخزانة بحث
 و اقبال تشکیل ایدمک در .
 بناءً علیه بود - تورلر ، اونلر براقه جغ
 ایمراطورلرک بقاسی ایچین صورت اداره و حال
 و حرکتلرند اساس اولسون .

یونلر اون ایکی دستور دن عبارتدر ؛ اهمیتلر-
 ینک الک بلیغ شاهی ، اونلر دن نیم ایتدیکم
 استفاده در . اودستورلر سایه سنده بن جهانگیر

بیلیکزه ایچیکزدن چوغیکز - تا کری
 غناییلر - بندن صوکران تحت سلطه چقاجق در .
 یونک ایچین درکه سزلره ارمغان اولق اوزره
 کندی دستورلریمی برآردیه طویلا یورم . بو
 دستورلر رعایت ، انساله - وقیله نیم قاتلامغه

[*] تیمور طرفندن موافق دبی ایله املا ، بعده
 ابوطالب طرفندن فارسی و فارسی دن Langlis
 طرفندن ۱۷۷۶ ده فرانسیزجه به ترجمه ایدلش در .
 فرانسیزجه سی ، جنوره (دارالفنون و شهر کتبخانه سی)
 نده موجود اولوب تورکیه یه اوردن نقل اولوغشدر .

عراق عرب، عراق عجم، مازندران، کیلان، شیروان، آذربایجان؛ فارس، خراسان، جده، بویوک تاتارستان، خوارزم، خوتین، کابلستان، باختر زمین، هندستان...

بوتون بوقطعلر بکانباع ایدی و بن اولنله قانون لر ایدم.

خانلق خلعتنی کینجه استراحتیه الوداع ایتدم. ذاتاً اون ایکی یاشمعدن بری دیار دیار طولاشوب محنت وادارایه چارپیشیر، پروژله یاپار، دشمن الایلرینی طاعیدیر، عسکرلره ضابطلر آرمسده حصوله کلن اطاعتسزلیک و عصیانلری کورمهک و اونلرک قاتی سوزلرینی ایشیتمهک آلیشیر و فقط صبری التزام ایله اهمیت و یرمیور کی کورونه رک اونلری تسکینه موفق اولوردم. جنگ میدانلرنده دشمن صفلری ایچنه آیلدم؛ ایشته بویه لکله درکه بن، کسورلره خاقان اولدم و شهرتم اوزاق ایلرده چالقاندی.

۶ — عدالت و بی طرفلیق ایله عباداللهک خیر خواهی اولدم و حسن توجهنی قازاندم. حسن معاملهم صوجسزلره اولدینی قدر قباحتلیرده شامل ایدی. سخام ایله انسانلرک قبلنده ای بریر قازاندم؛ حکملرمده اساس، عدل و نصفت ایدی. برسیاست حکیمانه و عدالت تامه سایه سنده عسکرلریمی و تبعه می بین الحوف و الرجا طوتدم. جنگاورلرم، غوغا میدانلرنده بی یانلرنده کورورلردی.

مظلومی، ظالمک اُلندن قورداردم. شخص و یا مال و ملکه یاییلان ضرری تماماً میدانه چیقارنجه قانونی تطبیق ایتدم و صوجسزلری اصلاً قباحتی چیقارمادم.

پروژه لریمه مانع اولق ایچین بکا قارشى

بردولت تأسیس، کسورلر فتح، فتوحاتمی محافظه ایلدم و تختیمده هر کسک متنداری اولدم.

۱ — تا کری دینی، محمدک شریعتنی دنیایه یایمینی اساس ایدیندم؛ هر زمان هر برده اسلامیتی طوتدم.

۲ — اطرافنده اولان آدملری اون ایکی به آیردم. کرک کسورلر فتحی، کرک فتح ایتدیکم یرلری اداره خصوصنده بهضیلری بکا قوللری، بهضیلری مشورتلری ایله یاردیم ایتدیلر. اونلری سرمایه بخت و اقبالک آرمه می اوغرنده استخدام ایتدم. اونلر سرائیمک سوسی ایدیلر.

۳ — دشمن اردولرینی مغلوب و ایالتلر فتح ایتکده حکمایله استشاره، احتیاط، اویانیتلق و فعالیت بکا چوق یاردیم ایتدی. اداره حکو- متده، حلم، انسانیت و صبر ایله حرکت ایتدم؛ هیچ مشغول اولمایور کی کورونه رک هر شئی بصیرتم آلتنده بولندیردم. دوست و دشمنلریمه مساواة ملتفت طاوراندم.

۴ — انتظام و قوانینه رعایت، بنم قوه حکومتی اودرجه ترصین ایلدی که وزیرلر، امیرلر، عسکرلر و خاق اوست طرفنده کی صنوفه جان آتار (ارزو کش) دکل ایدی. هر بری بولندینی صنفدن ممنون ایدی.

۵ — ضابط و عسکرلریمی تشجیع ایچین اتون و جواهر طرفندن چکیندم. اونلری سفرده اوطورنم. اونلرده غوغا لرنده بنم ایچین جانلرینی و یردیلر. احتیاجات حیاتیه لرینی تسهیل و کدرلرینه اشتراک ایله بکا مربوطیتلرینی تأمین ایتدم. بویه قیبتلی بازولرک و جنگاورلریمک یاردیمی ایله یکریمی ایدی امپراطورلرک حکمرانی اولدم. ایران، توران، روم، مغرب، سوریه، مصر،

اوزه نیردم. انحطاطلری اسبابی مطالعه و تدقیق
ایتم؛ اونلرک دوشدکلری خطالردن چکنمکه
اوغراشدم. اموال امیریہ تحصیلنده نسبتمزک،
سوء استعمال، ارتشادن و خلقی تضییقدن
توقیه اعتنا ایتم؛ بونلرک قحطلق و هر درلو
مصائب تولید ایدہ جک و عرق و جمعی سیلوب
سویوره جک قناقلر اولدیغنی بیلیردم.

۹— خلقک حاله واقف ایدم. بویوکلره
قارداشم، کوچوکلره چوجقلم کبی معامله
ایتم. هرايالت و هر شهرک اهاالیسنک اعتیاد
و سیجیه سنه کوره عادتلر ایدمکی بیلدم. بکی
تبعه مک و بونلرک اشراقک مودتلری قازاندم.
امور اداره لرینه اونلرک اعتیادانه آلیشمش
و اعتمادلری قازانمش کیمسه لری نصب ایتم.
هرايالت اهاالیسنک اعتیادلری اوکرندم.
ایمپراطور لغمک هر قطعه سنده او قطعه ده کی عسکر
واھالینک بی علاقه دار ایدن احوالی بکا بیلدیرمک
اوزده عفت و استقامتی ایله معروف آدمیر بولندیردم
بر آدمک معاملات و مناسبانده الک کوچک خطاسنی
کورونجه شدتله جزالندیردم. امور اداره
آدملری، عسکرلر و یا خلق طرفدن برظلم
ارتکاب ایدیلیرسه ظلمی نیجه عدالت ویردم.

۱۰— برقیله و یا بر عرب و عجم کوچیه سی
بایراغم آلتہ کیرمکی دیله نیجه بکلری شرفله،
دیگر آدملری موقعلریته کوره اعتبار ایله قبول
ایتم. ائی لرده اییلاکله معامله و شریرلر قناقلری
اعده ایلدم.

بیم ایله دوست اولان هر کس، بورابطه
مودتدن هیچ ندامت ایتمدی. هر دوستلنی اییلاک
ایله قارشیلادم. بکا کیم خدمت و معاونت ایتش
ایسه مکافاتسز قالمادی. دشمنم اولان آدم،

قیلیج چکن هر آدم، امان دیله نیجه، طرفدن
حسن معامله به مظهر اولدی؛ اوکا قدرینه کوره
رعایت ایتم، یا بدقلریک اوسته پرده نسیان
چکدم. اگر هنوز اونک قلبی یارلی ایسه،
بویارینی ائی ایتکه اوغراشدم.

۷— ساداته، علمایه، فقهایه، فیلسوفلره،
مورخلره ممتاز معامله ایتم. ائی وجسور
آدملر— چونکه ناگری بویله لری سوء— بیم
دوستلرم ایدی. علمایله صیق مناسبتده بولندم
و اصل قلبی انسانلرک مودتی جلبه جالیدم.
بونلرله استشاره ایتم و خیر دعالری بکاظفرلر
تأمین ایتدی. درویش و فقیرلری حمایه ایتم،
بونلره ذره قدر قنالق ایتماکه اوغراشدم و هیچ
برطلیلری رد ایتم. باشقه سی علمنده سویلیا-
نلری سرایندن قوغدم. بونلرک سوزلرینه
واقف لرینه هیچ اهمیت ویرمدم.

۸— هر تشیی باشه چیقارمقدہ نباتکار ایدم.
بر پروژہ بی برکزه قبول ایتم می آرتق بوتون
ذهن اوکا منحصر اولوردی. وارنی موفقیتله
باشارمادجه اصلا ترک ایتمدم. هیچ بروقت
حالم، قلمی تکذیب ایتمدی و اصلا شدتله حرکت
ایتمدم. ناگری بکا— یا به جنم شدتلی معامله به
کوره— غضب ایله معامله ایدر قورقوسیه کیمسه
حدت و غضب ایله معامله ایتمدم.

آدم بابامزدن محمد خاتم الانبیایه و اوندن بیم
زمانه قدر کلوب چکن حکمدارلرک نه کبی
قانونلری اولدیغنی علمادن صوردم. بو حکمدار-
رلرک حال و حرکتلری، علملری، نطقلری
جوق زمان اول بیم قلبه نفوذ ایتش ایدی.
اونلرک اوصاف ممدوحه لری و حیاتلریک الک
کوزل قسملری ایله متصف اولغه اوتدن بری

غوغایه قوشیور و جاتلری فی فدا ایدیورلر .
 دشمن اولان و بکارتیه پک صاغلام مربوط
 بولان جنک اولرینه قلیا دوستلق بسلهدم . بنم
 بایراغم آلتنه کچرلرسه اونلرک بهادرقلری و صدا
 قتلری - اک صمیمی آدملرم آره سنه آلقله - مکافانلا
 ندیردم . فقط ایش زماننده اک قدسی قانونی
 آیاق آلتنه آلهرق قوماندانی ترک ایله بکا کان
 دشمن عسکری ، نظرمدده انسانلرک اک
 مغفوریدر .

توقامش خان ایله اولان غوغاده ، امیرلری
 بکا تحریری تکلیفانده بولندیلر . بنم دشمن
 اولان توقامش خان قارشی امیرلر ، الحاقلق
 ارتکاب ایتک ایستورلردی . نفرت ایتدم .
 وکندی کندیمه : « شمدیکی خانلرینه اولدینی
 کبی بالا آخره بکاده خائیک ایدرلر » دیدم .
 وجواب اولهرق اونلره سز آلاق و ملعونلرک ،
 دیدم .

تجربه بکا کوستردی کدین و قوانین اوزرینه
 استناد ایتمیان بر حکومت ، اوزون مدت پایدار
 اوله من . بویه حکومت ، چپلاق اولوب کنندی
 کورده هرکس قارشی کوزلرینی یره دیکن ،
 وهرکس یاننده هیچ حرمت و اعتباری اولمیان
 آدمه بکزر . کدلیک اوله حکومت ، طواوانی ،
 قاپوسی ، آولی دیوارلری اولمیان وهر اوکنه
 کلن ایچیرییه طالا بیان اوهدده بکزدیله بیلیر .
 بونک ایچین درکه بن ، کاشانه سلطنتی
 اسلامیت اوزرینه قوردم و حکومتی اداره
 ایچین قانونلر تنظیم ایتدم که بو قانونلره سلطنتم
 دوام ایتدیکی مدتیجه رعایت ایتدم .

قلمده طوغان ایلیک قانون ، دینی دنیایه
 یایمق و محمدک شریعتی ترصین ایتک اولدی .

بالا آخره حقیقلری اکلایهرق ، بدن حایه
 و لطف دیامش ایسه اونی دوستلق ایله قارشیلادم .
 شیر بهرام ایله بویه اولدی . بویک ، بنم
 ایله آرقداشلق ایتدکن صوکرآ ، تام ایش
 زماننده بی ترک ایتدی . غنیمت سوداسنه
 دوشوره بکا قلیچ چکدی . صوکرآ طوزوا کمکی
 ییدیکنی دوشونه رک بکا کادی ، و باغیشلامه می
 یالواردی . بو ، شانلی برصویک ، فلکک
 چنبرندن کچمش (تجربه لی) ، قبادانی جنک آدملرندن
 ایدی . خطالرینه کوز یومدم ، ییگیتلکنه
 باغیشلادم . مودتمی کوسترمک ایچین اسکی
 رتبه سنه معادل بررتبه ویردم .

۱۱ - اوغل ، طورون ، دوست ، متفق ،
 بنم ایله رابطه می اولان هرکس ایلیکمدن
 نصیبده دار اولدی . اقبال و سعادتک پارلاقلی
 و بوکسکلکی ، هیچ کیمسه بی اونومغه سبب
 اولدی . طرفدن هر زمان هرکس مستحق
 اولدینی مکافات و حرمتیه مظهر اولدی . رحم
 و شفقتی ده الدن بر اقامدم .

اوغلارمده ، طورونلرمده قان رابطه سنه
 حرمت ایتدم : اونلرک حیات و حریتیه سوء قصد
 ایتدم .

هرکس - اولجه بالتدقیق کسب و قوف
 ایلیدیکم - سحیه سنه کوره معامله ایتدم . نجم
 اقبالک سونوکلیکی زمانلرنده ایدی دیکم تجربه لر ،
 دوستلره قارشی فصل ، دشمنلره قارشی فصل
 معامله ایتک لازم کلدیکنی بکا اوکرتدی .

۱۲ - کرکه له کرکه علیه مده حرکت ایتسین لر ،
 هر زمان عسکرلره حرمت ایتدم . سوره کلی
 بر سعادت ، چابوجاق زائل اولیورده شیئه
 فدا ایدن آدملره شکر ایتک بورچ در . اونلر

شهرلره جامع لر و زوایا لر ، یوللره کاروا -
نسرایلر و ایرمقلره کوپریلر قوردیردم .

هر شهرده دیندار آدم لر واسطه سیله
قرائی و عقاید دینییه ، علمای دینک تفسیرلرینه
و عنقه مقدسه یه کوره ، مسلمانلره اوکرتدیردم .
دینه عائد شیلری بکا عرض ایتلرخی قاضیلره
و مفتیلره اراده ایتدم . بوندن باشقه بر عدلیه
ریاستی تأسیس ایلدم که عسکرلرم ایله تبعه م
آرسنده کی اختلافاتی بکا بیلدیردی .

دین اوزرینه قانونلریمی نشر ایله شهرلرده
دین اسلامی صاغلام اساسلره استناد ایتدیردم
و کوچک ، بویوک مؤمنلر دین اوغرنده کی غیرتمی
اوکره ندکلری زمان علماء دینک مظهر توجه

و حرمتی اولدم . جنوره : ۸ شباط ۱۹۱۸

مترجمی : م . رمی

هر گوشه یه سلامتی ، بونور هدایتی اولاشدیردم .
واونی ایمراطورلغمک سوسی قیلدم .

دین محمدی یه کیره جکلری تکثیرایده بیلیمک
اوزره محمدک احفاد کزینندن بری چاغیره رق
اوتی مسلمانلر اوزرینه بر نفوذ مطلقه صاحب
قیلدم . اوقاف ایشلرخی ، جامعلره متولیلر نصیبی ،
شهرلره و قصبلره قاضیلر ، مفتیلر و محتسبلر
تعینتی اوکا حواله ایتدم . سادات ، علماء ،
فقهاء و سایر ارباب لیاقه معاش تخصیصی کیفیتی
ایله ده اومشغول ایدی .

کندم ، بری اردو دیکری خلق ایچین ایکی
قاضی نصب ایتدم . هر ایله بر رفقه کوندردم .
بو ، مسلمانلری متنوع اولان شیلردن نهی ایدر
واونلرک تعلیم و تربیه سیله اوغراشیردی .

ناریمه

— دادی بکا بر پارچه صو ویرسه که شه .
کناری اویمه لی یمنیسی خوتوز شکله
باشنه صارمش ، سیاهلی قبرمزلی اسکی بازه
باصمه ندن بول قوللی انتاریسی اوسته صاری ،
اورمه قوشاغنی باغلامش ، باغداش قورمش ،
درین کیلیمش ، ایش یاقمندن اوجلری
سیاهلامش قاتی طیرناقلی اللرنی چاپراسلامه
قوجاغنه دوشورمش . منغالک باشنده اویوقلایان
شایان قالفه ، کوزلرخی آچدی ؛ منغاله چارپرق

قالقمغه اوغراشیدی ، سنده لدی ، قارشوده
کوچوک آقازودولابک اوستنه ، طوران صراحی
ایله بارداغه دوغری ایلر یلده دی .

بو ، استانبولده ، آقمرای طرفلر نده ،
بویوک یانغینارک خراب ایتدیکی ، بر بر قاره
یشیل بوصونلره اورتولو ، اطرافنده ایسلری
دیوارلر ، پیقیق باجالر ، چوکوک اوجاقلر ،
یاریم مناره لر ، دهلیک قبه لر کورونن ، صیریتیق
آغزلره بکزه دین پنجره لری لزومندن فضله چوق ،